

Sygn. akt : VU 2220/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania J. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 25 kwietnia 2014 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 2220/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na mocy decyzji z dnia 25 kwietnia 2014 r., znak (...) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 03 marca 2014 r. odmówił wnioskodawcy J. L. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, powołując się na art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, iż wnioskodawca nie udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Zdaniem organu rentowego ubezpieczony w dniu wejścia w życie ustawy (01 styczeń 1999r.) udowodnił 24 lata i 7 dni okresów składkowych, 2 miesiące i 18 dni okresów nieskładkowych - łącznie 24 lata, 2 miesiące i 25 dni. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uznał pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym sąsiada Z. P. w K. (...) w okresie od 29 czerwca 1970 r. do 24 czerwca 1972 r., ponieważ skarżący nie był domownikiem rolnika w rozumieniu art.6 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2013.1403 j.t.), nie był osobą bliską rolnikowi, nie łączyły go z rolnikiem żadne więzy pokrewieństwa ani stosunki uczuciowe, a rolnik był jedynie sąsiadem osoby ubezpieczonej.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca podniósł, iż spełnia definicję domownika w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, bowiem zamieszkiwał w bliskim sąsiedztwie rolnika, a ustawa definiując pojęcie domownika nie wspomina o pokrewieństwie czy o stosunkach uczuciowych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu Zakład Ubezpieczeń Społecznych powołał się na te same okoliczności, które wskazał w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

J. L., ur. (...), z zawodu ślusarz-spawacz. Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 24 lata, 2 miesiące i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 16 lat, 5 miesięcy i 20 dni stażu pracy w szczególnych warunkach. Nie przystąpił do OFE. Wiek emerytalny – 60 lat osiągnął po dniu złożenia wniosku.

(bezsporne)

W latach od 29 czerwca 1970 r. do 24 czerwca 1972 r. J. L. pracował w gospodarstwie rolnym swojego sąsiada Z. P., zamieszkałego w K. (...). Wykonywał wszelkie prace rolnicze, 6 dni w tygodniu, w godzinach od 07:00 do 19:00, takie jak: oranie, bronowanie, sianie, sadzenie, pielęgnacja, zbiory, wykopki, a także prace przy trzodzie chlewnej – wyrzucanie obornika, karmienie, pojenie oraz przy konserwacji i naprawie sprzętu rolniczego. Z tytułu wykonywanej pracy wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 300-500 zł. oraz wyżywienie i ubranie. Strony nie zawierały umowy o pracę, skarżący nie był zgłoszony do ubezpieczenia społecznego i nie zamieszkiwał na terenie gospodarstwa rolnego sąsiada.

Dowód : akta ZUS- oświadczenie wnioskodawcy; zeznania świadków, k. 6-9; zeznania wnioskodawcy, k. 11.

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 03 marca 2014 r. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na nie udowodnienie na dzień 01 stycznia 1999 r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy nie uznał pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym sąsiada Z. P. w K. (...) w okresie od 29 czerwca 1970 r. do 24 czerwca 1972 r., jako okresu uzupełniającego wymagany okres składkowy i nieskładkowy, ponieważ skarżący nie był domownikiem rolnika w rozumieniu art.6 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2013.1403 j.t.), nie był osobą bliską rolnikowi, nie łączyły go z rolnikiem żadne więzy pokrewieństwa ani stosunki uczuciowe, a rolnik był jedynie sąsiadem osoby ubezpieczonej.

Dowód : akta ZUS- decyzja z dnia 25 kwietnia 2014 r., k. 54.

Sąd zważył:

Odwołanie było nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.1440 j. t.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn.

Na podstawie art. 10 ust.1 ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy

obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z

zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Choć przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 w/w ustawy nie wyznacza warunków, od których wystąpienia uzależnione jest uznanie okresu pracy w gospodarstwie rolnym jak okresu składkowego (uzupełniającego), to przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych okresów pracy w gospodarstwie rolnym sprzed objęcia rolników obowiązkiem opłacania składki na rolnicze ubezpieczenie społeczne domowników (tj. przed dniem 1 stycznia 1983 r.), przesądza wystąpienie dwóch okoliczności, a mianowicie: wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej "domownika" z art. 6 pkt 2 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie (por. także Kamil Antonów, komentarz do art. 10 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, źródło LEX; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 3 lipca 2014 r., III AUa 184/14, LEX nr 1489152).

Poprzez pojęcie domownika - rozumie się osobę bliską rolnikowi, która:

- a) ukończyła 16 lat,
- b) pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie,
- c) stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy – art. 6 pkt 2 w/w ustawy.

Na gruncie niniejszej sprawy bezsporną kwestią jest, iż ubezpieczony posiadał 24 lata, 2 miesiące i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych wobec wymaganych 25 lat oraz fakt, iż w latach od 29 czerwca 1970 r. do 24 czerwca 1972 r., po ukończeniu 16 roku życia, wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym sąsiada Z. P.. Sporną kwestią wymagającą rozstrzygnięcia Sądu było ustalenie czy wykonywanie czynności rolniczych odbywało się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej "domownika" z art. 6 pkt 2 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, a ściślej czy ubezpieczony może zostać uznany za osobę bliską rolnikowi. Organ rentowy podniósł, iż ubezpieczony nie jest osobą bliską rolnikowi, bowiem nie łączą ich żadne więzy pokrewieństwa ani stosunki uczuciowe, a przez to nie jest on domownikiem rolnika. Wnioskodawca twierdził natomiast, iż jest domownikiem rolnika, bowiem zamieszkiwał w bliskim jego sąsiedztwie.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, iż J. L. nie jest osobą bliską rolnikowi w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Wprawdzie powyższa ustawa nie definiuje pojęcia osoby bliskiej, jednakże nawet wykładnia językowa wskazuje, iż chodzi tu o relacje natury osobistej, więzy pokrewieństwa bądź osoby pozostające w faktycznie bliskich stosunkach uczuciowych. Osoba bliska rolnikowi to nie osoba mieszkająca w bliskim sąsiedztwie. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 czerwca 2012 r., III AUa 164/12, LEX nr 1378640 nie jest domownikiem rolnika - w rozumieniu art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników - osoba, która nie jest mu osobą bliską, nie łączą ich żadne więzy pokrewieństwa ani stosunki uczuciowe, a rolnik jest wyłącznie sąsiadem osoby ubezpieczonej. Z redakcji art. 6 pkt 2 wynika, iż dla uznania danej osoby za domownika najpierw musi zostać spełniona przesłanka bycia osobą bliską rolnikowi, a w dalszej kolejności łącznie

przesłanki opisane w punkcie a-c. Ubezpieczony nie spełnia przesłanki bycia osobą bliską rolnikowi, bezprzedmiotowe jest więc badanie przez Sąd spełnienia przez niego pozostałych przesłanek.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego oddalił odwołanie J. L. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 25 kwietnia 2014 r., znak (...).